

Robertsfors bruk 1756-1968

1. Robert Finlay och John Jennings 1756-64

1750 består Edfastmark av fem hemman och två soldattorp
Mark- och vattenrätt köps 1756, privilegium för masugn erhålls 1758
Nyodling, damm och kanal byggs, väg byggs till Sikeå där hamnläge finns
Masugnen provblåses 1760, kolbrist därför igång ordentligt först 1768
Upplösning av kompanjonskapet, Finlay ensam ägare 1762

2. Jean Henri Lefebure 1764-1806

J H Lefebure köper Robertsfors och Gimo av Finlay 1764 men avlider redan 1767
Sonen Jean tar över och driver Bruket framgångsrikt, det var ett tag goda tider för järnbruk
1782 erhålls privilegier för stångjärnshammare och manufaktursmedja
1786 uppförs en ny "husbehovssåg" med betydligt högre kapacitet
Från 1780 kulminerar utbyggnad av sågverk i Västerbotten
Privilegier för finbladigt sågverk erhålls och står klart 1798
1798 byggs första kyrkan, predikant anställs
Jean Lefebure dör 1805, 69 år gammal, änkan säljer till sin måg

3. Axel Didrik Reutersköld 1806-1811

Bruket i dåligt skick, ny teknik i England (stenkol istf. träkol bla.) handelskrig
De lysande tiderna för järnbruken går mot sitt slut
Krig höjer spannmålspriserna, nyodling krävs, Slyet röjs och dikas
Ryssen kommer till Umeå och Robertsfors
Bruket går med förlust, Reutersköld säljer till trion Åkerhjelm, Echstedt, von Toll

4. Conrad Åkerhjelm 1811-34

Åkerhjelm tar på sig att vara disponent
Echstedt stupar i "träffningen" (med Norge) vid Medskogskyrka 1814
Toll dör 1817
Jordbruket är ett av de främsta i länet
1811-1829 byggs segelfartyg vid det anlagda varvet i Sikeå
1821 anläggs ett litet gjuteri, masugn byggs om 1833

Sågen flyttas sedan tillstånd erhållits och står klar 1834, tre ggr dyrare än beräknat

Sönerna till Echstedt tar över ledningen 1832 och missköter bruket

Trätor mellan ägarna hamnar i rätten och pågår i åtta år

5. Gustaf Fredrik Ekenstam och Lars Tornberg 1834-56

Ekenstam som äger 1/3 blir disponent och inreder ett laboratorium

Tyrildsjön sänks för att öka foderproduktionen

Näringspolitiken liberaliseras, tullar sänks i England,

Den ombyggda masugnen går bra, 1843 är Fredriksfors hammarsmedja igång

Ny såg tas i bruk vid Mårdsforsen

1856, två år efter att Tornblad avlidit, säljs Bruket

6. Fredrik Petersen och Fredrik Jacobsen 1856-97

Norska intressen äger Bruket till 2/3, 1/3 ägs av Setterwalls

1858 och 1870 får Bruket kungligt besök

Depression på 1860-talet, kassan tom, försök görs att bilda aktiebolag

1863 anställs en agronom, mejeri tas i bruk, verkstad uppförs 1865

1867-69 är det hungerår i Norrland

1871 införs "Lancashiresmide", 1872-74 råder goda tider, 1878-79 är det åter kris

1883 sker sista tackjärnsblåsningen, 1891 avslutas stångjärnssmidet

Nytt gjuteri uppförs 1884 och en ny stor kvar samma år

Varvet i Sikeå har en topp 1860-86 då sista segelfartyget lämnar stapeln

1881 är hästjärnvägen till Sikeå klar, ånglok sätts in 1890

1885 dör Petersen, Jacobsen flyttar till Robertsfors och sköter även sterbhusets del

1885 får Bruket telefon, elström 1893 till verkstad, såg och kvarn

1887 tar kommunen över skolundervisning och skolhus byggs

1892 får man en läkare till byn

Skog köptes in och 1897 då Jacobsen dör äger Bruket 29 000 ha

Jacobsen Jr säljer till Kemparna

7. Familjen Kempe 1897-1968

Seth Kempe 1897-1928

Skogsinnehavet ökar snabbt från 29 000 ha vid köpet till 75 000 ha (94 000 ha 1968)

Stora investeringar i dikning och föryngring med sådd

Jordbruket moderniseras, växelbruk, gödsling, maskiner. Arbetarna erbjuds små arrenden

Kvarn och svinhus avvecklas 1903-11

1902 anläggs en hyvel, sågen moderniseras 1915

1903 byggs sulfittfabriken, planer på ett sulfatbruk fullföljs inte

Mekaniska verkstaden byggs ut 1900, gjuteriedelen tillbyggs 1908 och 1917, helt ny maskinpark 1919

Elektiska kraftstationer byggs 1900 resp. 1909

Erik Kempe 1928-48

I skogsbruket introduceras kalhuggning med efterföljande sådd och plantering

Sågen läggs ner 1936

1941 byggs en spritfabrik, impregneringsanläggning tas i bruk 1943

Sulfiten lägger om produktionen under kriget, 1948 läggs fabriken ner

Kommun o stat övertar alltmer av samhällsansvaret

Mekaniska verkstaden övergår till att vara intern rep.verkstad

1947 är det 50-årsjubileum. RAB skänker 1 miljon till personal, kommun, kyrkan, idrotten

Ragnar Kempe 1948-68

ASEA tar över fabrikslokalerna

RAB och MoDo går med i SAF

1950 byggs en cirkelsåg i Sikeå, (läggs ner 1975)

Kraftstationen moderniseras 1952/53

RAB byter mark med Domänverket samt blir virkesleverantör till MoDo

De sista resterna av brukets samhällsansvar försvinner

Skogsbruket moderniseras; rastkojor, personalbussar, motorsågar, traktorer, maskinell sådd, lastbilstranporter, TF-mätning. 1961 upphör flottningen i Rickleån

Mekaniska verkstaden får nya kunder i samband med ökad mekanisering

1968 köper MoDo RAB.